Lieta Nr. 131024315
104AA-0356-16/29

S P R I E D U M S

Rīgā 2016.gada 20.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese T.BRODA
tiesnese S.KALNIŅA
tiesnesis J.STUKĀNS

izskatīja rakstveida procesā apelācijas kārtībā Rīgā, Abrenes ielā 3 /pers. A/ sūdzību par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 29.janvāra spriedumu, un

k o n s t a t ē j a

2015.gada 28.aprīlī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PC180550 un ar 2015.gada 29.maija lēmumu Nr.PC180550 /pers. A/ saukta pie administratīvās atbildības atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{4}panta 14.daļai, izsakot brīdinājumu.

Par minēto lēmumu /pers. A/ iesniedza sūdzību un ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2015.gada 10.jūlija lēmumu Nr.1435 pārsūdzētais lēmums atstāts negrozīts.

2015.gada 12.augustā pēc /pers. A/ sūdzības Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā ierosināta administratīvā lieta par Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka /pers. B/ 2015.gada 10.jūlija lēmumu Nr.1435 un ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 29.janvāra spriedumu Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka /pers. B/ 2015.gada 10.jūlija lēmums Nr.1435 atstāts negrozīts, /pers. A/ sūdzība noraidīta.

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa izvērtējot lietas materiālus, secinājusi, ka tie kopumā un savstarpējā sakarībā pierāda minētā pārkāpuma esamību un atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{13}panta trešajai daļai, pievienojusies iestādes lēmumā norādītajai argumentācijai par pārkāpumu konstatējošiem apstākļiem. Tiesa atzinusi, ka iestāde pamatoti secinājusi, ka /pers. A/ nav ievērojusi Ceļu satiksmes noteikumu 95.punkta prasības un pamatoti saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{4}panta 14.daļas, un viņai uzlikts minimālais sods, kas ir samērīgs un atbilstošs normatīvo aktu prasībām.

Par minēto spriedumu /pers. A/ iesniedza apelācijas sūdzību, kurā spiedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka tiesa bija rīkojusies pretēji Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 9.panta un 289.^{6}panta noteikumiem, jo tiesa, pievienojoties apstrīdētā lēmuma motivācijai, faktiski vispār netika izvērtējusi viņas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā. Sākotnējā Policijas lēmumā vaina kā tāda vispār netika izvērtēta.

No sprieduma satura (6.lapas 4.rindkopa) konstatējams, ka tiesa pareizi saskata faktiskos apstākļus un norāda, ka viņa sava transportlīdzekļa kustību tika uzsākusi vienu sekundi ātrāk, nekā otrs ceļu satiksmes negadījumā iesaistītais transportlīdzeklis. Aprakstot video materiālā redzēto, tiesa norādījusi, ka viņas vadītais transportlīdzeklis ir daļēji izbrucis no stāvvietas un ka pretējā pusē (stāvvietā) ir stāvējis transportlīdzeklis VW Passat (sprieduma 6.lapas 5.rindkopa).

Pie šādiem apstākļiem, balstoties uz objektīvās izmeklēšanas principu, tiesa pareizi tika konstatējusi lietas faktiskos apstākļus, bet nepareizi tos interpretējusi, atsaucoties uz Policijas lēmumā norādīto motīvu (sprieduma 6.lapas 7.rindkopa). Tiesa kļūdaini norāda, ka šis apstāklis neizslēdz sūdzības iesniedzējas atbildību par lietā konstatēto pārkāpumu. Tādējādi tiesa, atrauti no pašas konstatētā, ir nepamatoti norādījusi, ka neatkarīgi no apstākļiem, transportlīdzekļa vadītājam, sākot braukšanu vai pēc apstāšanās uzsākot kustību, atbilstoši Ceļu satiksmes noteikumu 95. punktam, ir jāpārliecinās par netraucētu un drošu ceļu satiksmi.

Pie apstākļiem, ka viņas vadītais transportlīdzeklis jau vienu sekundi atradās atpakaļgaitas kustībā, bet pretējā pusē cits transportlīdzeklis (VW Passat) nekustīgi stāvēja stāvvietā, viņu nevar vainot Ceļu satiksmes noteikumu 95.punkta pārkāpumā. Tādējādi, tiesa ir rīkojusies pretēji Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 244.panta noteikumiem.

Tiesa ir nepamatoti atsaukusies uz liecinieku liecībām (7.lapas 8.rindkopa), ka uz viņiem esot norādījusi otras negadījumā iesaistītā transportlīdzekļa vadītāja un viņi esot snieguši liecības. Tomēr, tiesa netika izvērtējusi, ka sākotnējā protokolā netika uzrādīts neviens liecinieks, līdz ar ko iestāde tika pārkāpusi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 243.panta noteikumus par pierādījumiem un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 244.panta noteikumus par pierādījumu novērtēšanu. 2015.gada 10.jūlija Policijas lēmuma Nr.1435 pirmās lapas 4.rindkopā ir norādīts, ka negadījuma reģistrēšanas protokolā nav norādīti negadījuma aculiecinieki.

Lai tiesa varētu atsaukties uz kādas personas liecībām, pirmkārt, tām būtu bijis jābūt procesuāli korektā veidā nofiksētām, un, otrkārt, tām vajadzētu būt aprakstītām arī spriedumā, ko nosaka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{13}panta otrā daļa.

Saskaņā ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 3.marta Sprieduma lietā Nr.P129058107, SKA-48/2009, 9.punktu, atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai ir jāpierāda personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan lietā nav pierādījumu, kas pierādītu tās vainu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija.

Iesniedzot sūdzību viņa tikusi norādījusi, ka Senāts tika atcēlis apgabaltiesas lēmumu, par pamatotu atzīstot kasatora norādi, ka apgabaltiesas spriedums balstīts tikai uz varbūtībām, nevis pierādījumiem.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka izskatāmajā lietā ir saskatāma apstākļu kopuma līdzība, proti, pretēji lietā atrodamiem tiešiem pierādījumiem par iesniedzējas nevainīgumu, - pirms transportlīdzekļa atpakaļgaitas manevra uzsākšanas, pārliecinoties par to ka viņas darbības netraucēs citus satiksmes dalībniekus, Policijas priekšnieka vietnieks /pers. B/ Lēmumu ir pamatojis ar savu subjektīvo viedokli par to, ka abu negadījumā iesaistīto transportlīdzekļu vadītāju uzmanība esot bijusi vērsta uz garām braucošo velosipēdistu.

Tiesa spriedumā (6.lapas 6.rindkopas pēdējais teikums) norādītais, ka „[..] sūdzības iesniedzēja varēja un viņai vajadzēja redzēt, ka tieši pretim viņas vadītajam transportlīdzeklim kustībā atrodas arī cits transportlīdzeklis", ir pretrunā ar video ieraktā fiksēto informāciju. Tiesa netika izvērtējusi tādu svarīgu faktu, ka nosauktais transportlīdzeklis, laikā, kad viņa uzsāka transportlīdzekļa atpakaļgaitas manevru, stāvēja nekustīgs vismaz vienu sekundi.

Sūdzībā vēl tika norādījusi, bet spriedumā netika izvērtēta Policijas definētā *„uzmanības vēršana uz citiem ceļu satiksmes dalībniekiem*", kas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa noteikumiem nav administratīvi sodāma rīcība.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka viņa tika rīkojusies atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 38.panta ceturtās daļas noteikumiem, kas noteica, ka transportlīdzekļa vadītāja pienākums ir darīt visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki [..].

Norāda, ka tiesa vispār netika izvērtējusi, kuram no satiksmes dalībniekiem bija priekšroka pabeigt uzsākto manevru.

Netika vērtēts tas, ka viņas vadītais transportlīdzeklis jau atradās uz brauktuves nepabeigta atpakaļgaitas manevra stāvoklī, pirms vispār kustību uzsāka otrs transportlīdzeklis, jo viņai bija priekšrocības pabeigt manevru pirms citi satiksmes dalībnieki bija tiesīgi uzsākt savu transporta līdzekļu kustību.

Sūdzības iesniedzēja norāda, ka, pirms negadījumā iesaistītais otrs transportlīdzeklis uzsāka kustību no stāvvietas, viņa jau bija ceļu satiksmes dalībniece Ceļu satiksmes noteikumu 1.panta izpratnē un viņai bija tiesības braukt iecerētajā virzienā pirmajai, attiecībā pret /pers. C/ vadīto transportlīdzekli.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 237.pants uzliek par pienākumu Policijai vispusīgi, pilnīgi un objektīvi noskaidrot konkrētās, izskatāmās lietas apstākļus, izlemt to stingrā saskaņā ar likumu.

Uzskata, ka ir konstatējami Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta pirmajā daļā norādītie apstākļi, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā administratīvā pārkāpuma sastāva trūkuma dēļ.

Tiesa spriedumā (8.lapas 3.rindkopa) ir norādījusi, ka par konstatēto pārkāpumu ir uzlikts minimālais sods – brīdinājums, kā arī, atsaucoties uz soda mērķi un lietā iegūtajām ziņām, ir izteikusi secinājumu, ka sods ir samērīgs un atbilst normatīvo aktu prasībām, lai gan, pārsūdzot sākotnējo un Policijas Lēmumu, viņa netika norādījusi uz to, ka viņasprāt soda veids vai mērs ir izvēlēts nepareizi, bet tika norādījusi uz to, ka iespējamajam nodarījumam vispār nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pie šādiem apstākļiem tiesa, vērtējot varbūtējo samērīgumu, ir rupji pārkāpusi likuma "Par tiesu varu" 25.^{1}pantā noteikto objektīvās izmeklēšanas principu - tiesa nevis prasījuma robežās noskaidroja patiesos lietas apstākļus nolūkā panākt taisnīgu administratīvās lietas izskatīšanu, bet pretēji pantā noteiktajam, izteica subjektīvu viedokli par soda samērīgumu.

Soda mērķis ir noteikts ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22.pantu. Administratīvais sods ir atbildības līdzeklis un tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 25.pants nosaka, ka Brīdinājumu kā administratīvā soda līdzekli izsaka rakstveidā. Likumā paredzētajos gadījumos brīdinājumu fiksē citā noteiktā veidā.

Lai personai varētu uzlikt par ienākumu izciest šādu sodu, procesa virzītājs un tiesa nav atbrīvoti no pienākuma izvērtēt personas varbūtējo vainu nodarījumā.

Sūdzības iesniedzēja, izlasot tiesas spriedumu, nekonstatē, ka tiesa būtu izvērtējusi viņas vainu, līdz ar ko tiesa rīkojusies pretēji Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{6}panta noteikumiem.

Lūdz atcelt Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas tiesnese s 2016.gada 29.janvāra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.131024315 un izbeigt lietu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21}pantu apgabaltiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā, ja nesaskata pamatu pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu sūdzību izskatīt tiesas sēdē.

Pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma materiālus, izvērtējusi nolēmuma pamatojumu, apsvērusi apelācijas sūdzības argumentus, tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Zengales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 29.janvāra spriedums ir

atstājams negrozīts, bet /pers. A/ apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Izvērtējot Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka /pers. B/ 2015.gada 10.jūlija lēmuma Nr.1435 un Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas sprieduma motivāciju, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams, līdz ar ko Krimināllietu tiesas kolēģija, vadoties no Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{13}panta trešās daļas, pievienojas tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai un tos pašus argumentus neatkārto.

Tiesas kolēģija atzīst, ka Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka /pers. B/ 2015.gada 10.jūlija lēmumā Nr.1435, Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedumā, jau ir izvērtēti visi pierādījumi lietā, dota tiem atbilstoša motivācija, pamatoti konstatējot, ka /pers. A/ darbībās ir Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{4}panta četrpadsmitajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Ņemot vērā, ka sūdzības iesniedzēja apelācijas sūdzībā faktiski ir atkārtojusi argumentus, kas jau ir izvērtēti Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas spriedumā, tiesas kolēģija nesaskata pamatu to pārvērtēšanai. Tiesa savā spriedumā devusi vispusīgu un pilnīgu izvērtējumu, kam pievienojas arī tiesas kolēģija.

Tas, ka sūdzības iesniedzējas viedoklis nesakrīt ar iestādes un pirmās instances tiesas secināto, nedod pamatu uzskatam, ka pārkāpums nav noticis, un neliecina, ka tiesa pārkāpusi pierādījumu vērtēšanas noteikumus.

Nekādi jauni apstākļi, kas netika izvērtēti Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā, un nekādi procesuāli pārkāpumi, kas būtu par pamatu nolēmuma atcelšanai, netika konstatēti.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21}pantu, 289.^{22}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 29.janvāra spriedumu **atstāt negrozītu**, bet /pers. A/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības diena 2016.gada 20.aprīlī.

Tiesnese T.Broda

Tiesnese S.Kalniņa

Tiesnesis J.Stukāns